

Nader onderzoek steen- en kerkuil
Spoorlaan 9 en Zegheweg 30 te Woudenberg

Documentcode: 15M1255.RAP004

Lievensense **CSO**
infra water milieu

Nader onderzoek steen- en kerkuil

Spoorlaan 9 en Zegheweg 30 te Woudenberg

Documentcode: 15M1255.RAP004

Opdrachtgever

Gemeente Woudenberg
Postbus 16
3930 EA Woudenberg

Contactpersoon opdrachtgever

Dhr. H. Kamies

Contactpersoon Lievenscso

Dhr. L. Sluiter, MSc.
088-910 2037
LSluiter@Lievenscso.com

Projectcode	15M1255
Documentnummer	15M1255.RAP004
Versiedatum	17 mei 2016
Status	Definitief

Autorisatie			
Documentnummer	Versiedatum	Status	
15M1255.RAP004	17 mei 2016	Definitief	
Opgesteld door:	Functie	Datum	Paraaf
Mevrouw A. van de Craats	Adviseur Flora en fauna	17.05.2016	
Geverifieerd door:	Functie	Datum	Paraaf
De heer L. Sluiter	Projectleider Flora en fauna	17.05.2016	
Akkoord projectleider:	Functie	Datum	Paraaf
De heer L. Sluiter	Projectleider Flora en fauna	17.05.2016	

LIEVENSECSO MILIEU B.V.

HOOFDKANTOOR Postbus 2 3980 CA Bunnik Regulierenring 6 3981 LB Bunnik	REGIOKANTOOR LEEUWARDEN Postbus 422 8901 BE Leeuwarden Orionweg 28 8938 AH Leeuwarden	REGIOKANTOOR GRONINGEN Postbus 2239 9704 CE Groningen Zernikepark 4 9747 AN Groningen	REGIOKANTOOR DEVENTER Postbus 2018 7420 AA Deventer Gotlandstraat 26 7418 AZ Deventer	REGIOKANTOOR MAASTRICHT Postbus 1323 6201 BH Maastricht Sleperweg 10 6222 NK Maastricht	REGIOKANTOOR HOOGVLIET Postbus 551 3190 AM Rotterdam-Hoogvliet Hoefsmidstraat 41 3194 AA Rotterdam-Hoogvliet
--	--	--	--	--	---

E-mail: info@LievensenseCSO.com
KvK-nummer : 30152124

Website: LievensenseCSO.com
BTW-nummer: NL. 8075.03.368.B.01

IBAN: NL96RABO0394469100

Inhoudsopgave

Hoofdstuk	Pagina
1 Inleiding	1
2 Situatie en wetgeving	2
2.1 Plangebied 'Spoorlaan 9' en 'Zegheweg 30'	2
2.2 Planontwikkeling en geplande ingrepen	5
3 Opzet en methode	6
3.1 Afbakening opzet	6
3.2 Onderzoeksopzet	6
4 Resultaten	8
4.1 Resultaten veldonderzoek	8
4.2 Effecten planontwikkeling.....	13
5 Conclusies en advies	14
5.1 Advies: mitigerende maatregelen.....	15
5.2 Samenvatting	18

Bijlagen

Bijlage 1	Stroomschema
Bijlage 2	Wetgeving
Bijlage 3	Literatuur
Bijlage 4	Kaart regionale ligging
Bijlage 5	Foto's van deelgebies Spoorlaan
Bijlage 6	Foto's van deelgebied Zegheweg 30
Bijlage 7	Resultaten

1 Inleiding

In opdracht van de gemeente Woudenberg heeft LievensesCSO Milieu B.V. in verband met de voorgenomen planontwikkeling een nader onderzoek naar uilen uitgevoerd voor het plangebied 'Sporlaan 9 en Zegheweg 30' te Woudenberg (gemeente Woudenberg).

Aanleiding voor het nader onderzoek is de uitgevoerde quickscan Natuurwetgeving (LievensesCSO, 2016a) op het plangebied. In de quickscan is geconcludeerd dat bepaalde beschermde soorten aanwezig kunnen zijn op het plangebied of anderszins mogelijk schade kunnen ondervinden van de planontwikkeling. Het advies in de quickscan is om nader onderzoek uit te voeren naar het gebruik van het plangebied door uilen (steenuil en kerkuil), tongvaren, huismus, boommarter, das, hazelworm en vleermuizen (baardvleermuis, franjestaart, watervleermuis, gewone dwergvleermuis, laatvlieger, gewone grootovleermuis en rosse vleermuis). Voorliggende rapportage betreft alleen het nader onderzoek naar uilen (steen- en kerkuil). Vanwege planning technische redenen is gekozen het uilenonderzoek direct na de quickscan separaat uit te voeren, zodat de onderzoeksperiode conform de geldende protocollen verloopt. Voor de overige soorten dient een apart nader onderzoek te worden uitgevoerd.

Het doel van dit nader onderzoek is vast te stellen of de betreffende ontheffingsplichtige soorten daadwerkelijk voorkomen (met bijbehorende functie(s) in het plangebied) en/of vervolgens de geplande ontwikkelingen strijdig zijn met de soortbescherming van de Flora- en faunawet (2005). In geval van te verwachten knelpunten tussen de soorten en planontwikkeling, wordt aangegeven welke vervolgstappen nodig zijn en welke mitigerende (verzachtende maatregelen) en/of compenserende maatregelen van toepassing kunnen zijn. Op basis van dit nader onderzoek kan indien nodig een ontheffing worden aangevraagd bij het Ministerie van Economische Zaken.

Indien geen ontheffingsplichtige soorten aangetroffen worden in het plangebied, of als deze geen schade zullen ondervinden van de geplande ingrepen, blijven de algemene beschermende bepalingen van kracht in de zin van de algemene zorgplicht (zie bijlage 2).

Deze rapportage gaat uit van de actuele wet- en regelgeving. Op het moment van goedkeuring van dit nader onderzoek gelden hiervoor de Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998. Met deze wetgeving is bij voorliggend nader onderzoek specifiek rekening gehouden. De ingangsdatum van de nieuwe Wet Natuurbescherming is vooralsnog 1-1-2017.

LievensesCSO Milieu B.V. is door Eerland Certification gecertificeerd voor de ISO 9001- en de 14001-normen en heeft een eigen kwaliteitssysteem. De medewerkers van LievensesCSO Milieu B.V. voor de flora- en faunaonderzoeken zijn allen VCA gecertificeerd. Daarnaast is LievensesCSO Milieu B.V. lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB).

LievensesCSO Milieu B.V. is niet aansprakelijk voor (vervolg)schade welke kan voorkomen op basis van de inhoud en resultaten van de opgestelde nader onderzoek. Dit rapport is opgesteld op verzoek van de opdrachtgever en is zijn eigendom.

2 Situatie en wetgeving

2.1 Plangebied 'Spoorlaan 9' en 'Zegheweg 30'

Het plangebied bestaat uit twee deelgebieden, te weten: deelgebied 'Spoorlaan 9' en 'Zegheweg 30' (zie figuur 1).

Beide deelgebieden liggen dicht bij elkaar (op 200 tot 300 meter van elkaar) en op circa 1 tot 1,5 km ten oosten van het centrum van Woudenberg. Doordat de opstallen weinig tot niet meer in gebruik zijn, is de dynamiek in het gebied laag zodat rust minnende soorten eerder gebruik zullen maken van het plangebied.

Figuur 1. Deelplangebied 'Spoorlaan 9' (blauw omlijnd) en 'Zegheweg 30' (paars omlijnd)

Deelgebied 'Spoorlaan 9'

Het plangebied 'Spoorlaan 9' heeft een oppervlakte van circa 5.000 m² en is gelegen halverwege de weg Spoorlaan te midden van open maïs- en graslanden (zie figuur 2). Het plangebied ligt in kilometerhok X158 – Y455.

Het plangebied bestaat uit een erf met diverse opstallen die een agrarische functie hadden, maar vaak al jaren leeg staan. Diverse opstallen zijn dan ook in verval. Naast de twee woningen bestaan de opstallen uit diverse schuren, twee grote stallen, een (mest)silo, een kleinere varkensstal en loodsen voor opslag (soms nog in gebruik voor opslag). Enkele opstallen waaronder de twee grote stallen hebben een geïsoleerd dak, dat geschikt is als verblijfplaats voor diverse kleine zoogdieren zoals muizen, ratten en marters, maar ook voor vogels zoals kerkuil en steenuil en kleinere vogelsoorten zoals lijsterachtigen. In de tuinen behorende bij de woningen staan enkele relatief oudere bomen en struiken (onder andere schietwilg). Langs diverse, veelal ondiepe, watergangen in en om het plangebied

staan voornamelijk geknotte zwarte elzen en enkele knotwilgen, welke vaak holtes hebben. Ten noorden van het plangebied loopt een relatief brede watergang (circa 5 meter breed) met natuurlijke oevers, diverse knotwilgen en een takkenbult. Het erf is grotendeels verhard, maar ook sterk verruigd, waardoor diverse plantensoorten zoals braam en brandnetel langzamerhand terrein winnen op het erf.

Figuur 2. Luchtfoto van de opstallen deelgebied 'Spoorlaan 9'

In dit stadium in het ontwerp is het nog niet duidelijk welke elementen en objecten exact verdwijnen. Het uitgangsprincipe is dat alle opstallen, verhardingen, opgaand groen worden verwijderd en alle watergangen worden gedempt op redelijk korte termijn (bron: gemeente Woudenberg).

Voor de regionale ligging van het plangebied wordt verwezen naar bijlage 4. Enkele foto's van het deelgebied 'Spoorlaan 9' en directe omgeving zijn opgenomen in bijlage 5. Een situatietekening met de samenvatting van de resultaten van het nader onderzoek is gegeven in bijlage 7.

Deelgebied 'Zegheweg 30'

Het plangebied 'Zegheweg 30' heeft een oppervlakte van circa 2.500 m² en is gelegen aan de Zegheweg (zie figuur 3). Het plangebied ligt in kilometerhok X 158 – Y 455 .

Het deelgebied bestaat uit een woning met bijbehorende schuur, tuin en een deel van een maïsakker ten noorden en zuiden van de woning. Deze woning en schuur staan al enige tijd leeg en waren tijdens het eerste veldbezoek in vervallen staat. De woning was tijdens dat veldbezoek van buitenaf toegankelijk voor dieren, door middel van gaten in de muur, kapotte ramen en scheve dakpannen. Tijdens het tweede veldbezoek bleek dat de schuur

was gesloopt en de woning grotendeels gestript en voor een klein deel gesloopt. Hierbij was het dak van de helft van de woning vervangen.

Langs de Zegheweg staan enkele relatief oudere laanbomen (zomereik). Langs de watergang lopend vanaf de Zegheweg, door het plangebied, richting het zuidoosten, groeien geknotte zwarte elzen en enkele knotwilgen, welke vaak holtes hebben. Langs vrijwel de gehele watergang zijn veel bosschages en hoger opgaande vaatplanten (riet/gras) gelegen, wat de watergang ideaal maakt als corridor voor vele zoogdieren. Het deel van deze bosschages nabij de locatie waar de schuur stond is verwijderd tussen het eerste en het tweede veldbezoek. De watergang zelf is relatief ondiep (tot 0,3 meter), vrij sterk stromend en begroeid. Het erf is grotendeels verhard en sterk verruigd.

Figuur 3. Luchtfoto van de opstallen op deelgebied 'Zegheweg 30' (oost van de Zegheweg)

In dit stadium in het ontwerp is het nog niet duidelijk welke elementen en objecten verdwijnen. Het uitgangsprincipe dat alle opstallen, verhardingen, opgaand groen verwijderd en alle watergangen gedempt worden. Zoals vermeld is de schuur bij Zegheweg 30 reeds gesloopt en de woning op dat adres gestript en voor een klein deel gesloopt.

Voor de regionale ligging van het plangebied wordt verwezen naar bijlage 4. Enkele foto's van het deelgebied 'Zegheweg 30' en directe omgeving zijn opgenomen in bijlage 6. Een situatietekening met de samenvatting van de resultaten van het nader onderzoek is gegeven in bijlage 7.

2.2 Planontwikkeling en geplande ingrepen

De voorgenomen planontwikkeling (bron: gemeente Woudenberg) bestaat uit:

Het realiseren van nieuwe woningen en herinrichting van het plangebied, waarbij de huidige gebouwen worden gesloopt, watergangen mogelijk gedempt en opnieuw gegraven.

Het is nog niet duidelijk welke werkzaamheden in het kader van de planontwikkeling worden uitgevoerd. In ieder geval kunnen de volgende werkzaamheden aan de orde zijn:

- Sloop opstallen
- Aanvoer van materieel en materiaal
- Grond- en graafwerkzaamheden
- Bouwwerkzaamheden (inclusief heien)
- Verwijdering van opgaand groen
- Dempen van watergangen
- Saneren asbest

Opgemerkt wordt dat ten noorden van het plangebied het voornemen bestaat om op termijn woningen te gaan bouwen. Het betreft een relatief groot gebied rondom Stationsweg Oost 199 en 199A te Woudenberg (zie rapportage Nader onderzoek steen- en kerkuil Hoevelaar fase 1 te Woudenberg; LievensenseCSO, 2016b). De mogelijke negatieve effecten van deze plannen op de aanwezige natuurwaarden beïnvloeden elkaar en kunnen elkaar bovendien versterken. Voorliggende rapportage gaat enkel over het voorkomen van uilen en de mogelijke effecten op deze soorten. Het is echter sterk aan te raden de mogelijke negatieve effecten tezamen te beoordelen alsmede de mogelijke oplossingen in de vorm van mitigerende en/of compenserende maatregelen.

3 Opzet en methode

3.1 Afbakening opzet

Het nader onderzoek betreft een soortgerichte inventarisatie naar de steenuil en de kerkuil. Er is gericht onderzoek gedaan naar aanwijzingen of de betreffende beschermde soorten aanwezig zijn in of nabij het plangebied. Waar deze aanwijzingen zijn aangetroffen, is een inschatting gemaakt van de functie en waarde van het plangebied voor de betreffende soorten. Het nader onderzoek kan gebruikt worden als bijlage bij een eventueel noodzakelijke ontheffingsaanvraag ex. artikel 75C van de Flora- en faunawet.

3.2 Onderzoeksoptzet

Voorafgaand aan het veldonderzoek is een literatuur/bureauonderzoek verricht, waarbij gezocht is naar informatie uit lokale bronnen die actuele informatie opleveren over het mogelijk voorkomen van de onderzochte soorten (zie bijlage 3).

Alle veldinventarisaties zijn door deskundig personeel uitgevoerd op geschikte dagen in de juiste periode voor de soorten, zodat de gegevens voldoen aan de geldende normen. Hiervoor is onder andere gebruik gemaakt van de soortenstandaarden van voormalig Dienst Regelingen (nu Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO)).

Tabel 1. Overzicht onderzoeksperiodes van de mogelijk aanwezige soorten

Strikter beschermde soort	Tabel Ff-wet (2, 3 of vogels)	Status onderzoeksperiode												Totaal # inspecties	Methode/ protocol	
		jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sept	okt	nov	dec			
steenuil	*														3	Soortenstandaard RVO
kerkuil	*														3	Soortenstandaard RVO

	suboptimale onderzoeksperiode
	optimale onderzoeksperiode
	niet geschikte onderzoeksperiode

De veldonderzoeken zijn uitgevoerd door de heer ir. L. Sluiter en mevrouw A. van de Craats MSc., beide werkzaam bij LieveenseCSO Milieu B.V. Tabel 2 geeft een overzicht van de gegevens van de 3 veldbezoeken die zijn uitgevoerd.

Tabel 2. Overzicht veldinspecties

Datum	Tijd	Zon onder	Temperatuur	Wind	Bewolking/neerslag
23 februari 2016	18.00-21.00 u	18.08 u	3-6 °C	3 Bft	Bewolkt en enkele korte buien
24 maart 2016	19.00-21.30 u	19.01 u	5-8 °C	2 Bft	Bewolkt en enkele korte buien
12 april 2016	19.30 – 21.30 u	20.33 u	15 °C	2 Bft	Half bewolkt, eerst droog later wat neerslag

Steen- en kerkuil

Onderzoek naar de aanwezigheid van vogelsoorten waarvan de nesten het hele jaar door beschermd zijn (Ministerie van LNV, 2004). Hierbij is gekeken naar uilen (o.a. steenuil en kerkuil) op het plangebied en directe omgeving. Voor uilen is doorgaans de meest geschikte inventarisatieperiode in het vroege voorjaar (februari/maart) gelegen. Voor de steenuil en de kerkuil zijn drie gerichte veldbezoeken uitgevoerd in de geschikte periode van circa 15 februari tot 15 april. Deze periode is afhankelijk van onder andere de weersomstandigheden en het voedselaanbod.

Methode:

- visuele waarnemingen (inspectie bomen/struiken/opstallen) en sporenonderzoek;
- observaties overdag en 's avonds;
- in het (pré)broedseizoen (februari/maart) kunstmatig territoriale roepen van de verschillende vogelsoorten ten gehore brengen tijdens schemer.

Er is actief gezocht naar de aanwezigheid van territoria en/of foerageergebieden. Hierbij is gezocht naar sporen en zijn in het (pré)broedseizoen kunstmatig territoriale roepen van de verschillende vogelsoorten ten gehore gebracht. Indien uilen aanwezig zijn reageren deze op deze roepen, waarmee de aanwezigheid kan worden aangetoond. Tevens kan hierdoor een uitspraak gedaan worden over onder andere aanwezigheid territorium, aanwezigheid nestplaats en dergelijke. Met name voor het vaststellen van de aanwezigheid van steenuilen en bosuilen is dit een beproefde methode. De kerkuil reageert minder 'fel' op het afspelen van geluiden van soortgenoten.

4 Resultaten

4.1 Resultaten veldonderzoek

De resultaten van de veldonderzoeken zijn samengevat in onderstaande tekst, figuur 5 en in bijlage 7.

Steenuil

De steenuil is een soort die verbonden is met kleinschalig agrarisch cultuurlandschap (Parmentier en Van Paassen, 2009; RVO, 2014). Het is een standvogel met een relatief klein territorium, gemiddeld 12 hectare, afhankelijk van het voedselaanbod en het seizoen. De soort heeft open terrein met het hele jaar door korte vegetatie nodig als jachtgebied. Het aanbod van voedsel zoals muizen, insecten, kevers en wormen moet op korte afstand beschikbaar zijn in een optimaal leefgebied. De soort heeft een breed voedselpakket en kan zich aanpassen aan het lokale aanbod. Zo eten steenuilen ook wel eens een mol, vleermuis, andere vogels, spinnen en slakken. Het is een holenbroeder die zelf geen nesten maakt. Holten in bomen als hoogstamfruitbomen en knotbomen (wilg, populier, els en es) dienen als natuurlijke nestgelegenheid. Daarnaast kunnen gebouwen ook fungeren als schuil- en nestgelegenheid. Voorbeelden hiervan zijn schuurtjes, stallen, zolders van boerderijen en woonhuizen. De vrije ruimte onder dakpannen van gebouwen is dan een ideale plek. Het is hier bij van belang dat het gebouw toegankelijk is, gelegen in een rustige omgeving en er op korte afstand voldoende voedsel aanwezig is.

Tijdens de veldinventarisaties is de roep van de steenuil nagebootst door het afspelen van de territoriale roep. Tijdens alle drie de veldinventarisaties zijn er reacties gehoord van steenuilen op dit geluid en is een steenuil waargenomen op of nabij de noordwestelijke schuur van het plangebied Spoorlaan 9. De laatste avond was dit voor zonsondergang en voordat er een territoriale roep was afgespeeld (figuur 4). Volgens een tijdelijke bewoner van een van de woningen zit er al minstens zes jaar een steenuil paar in de noordwestelijke schuur. Op 12 april kwam er tijdens het afspelen van de roep van de steenuil een ook reactie vanuit de richting van de Groenewoudsesteeg (buiten het plangebied). Volgens gegevens aangeleverd door de gemeente Woudenberg (Ecogroen, 2015) bevinden zich in die richting een aantal territoria van de steenuil.

Eerder onderzoek (Arcadis, 2013) gaf aan dat er een vaste rust- en verblijfplaats van één steenuil aanwezig was t.h.v. Stationsweg West 149. Tijdens verificatie ter plaatse zijn op deze locatie geen sporen van de steenuil waargenomen en de aanwezige steenuilenkast was niet in gebruik. De bewoners hebben aangegeven hier al een paar jaar geen steenuil te hebben waargenomen. Volgens gegevens van de gemeente Woudenberg was er een vaste rust- of verblijfplaats bij Stationsweg Oost 239. Ook deze bron is ter plaatse geverifieerd. Hierbij gaf de bewoonster aan hier al een tijd geen steenuil meer te hebben gezien. Er is op deze locatie nog steeds geschikt habitat aanwezig, maar de voormalige verblijfplaats is momenteel ongeschikt.

Samenvattend is op het plangebied Zegheweg 30 geen steenuil of sporen van een steenuil waargenomen. Op plangebied Spoorlaan 9 is tijdens elk bezoek een steenuil waargenomen in of nabij de noordwestelijk schuur. Deze locatie dient als nestplaats voor de steenuil. De directe omgeving van de nestplaats is zeer geschikt als leef- en foerageergebied en essentieel voor de aanwezige steenuil(en). De sloop van de noordwestelijke schuur

betekent de vernietiging van de nestplaats en een belangrijk deel van het bijbehorend foerageergebied. Overige opstallen van het plangebied bieden ook schuilmogelijkheden voor de steenuil en zijn in zekere mate van belang voor het voedselaanbod binnen het territorium. Het gebied ten noordoosten van de nestplaats is verruigd en daardoor een essentieel deel van het foerageergebied. De agrarische percelen rondom het plangebied maken ook onderdeel uit van het foerageergebied net als de rij geknotte zwarte elzen die 100 meter ten zuiden van het plangebied langs een watergang staan. De geplande werkzaamheden op korte termijn betreffen alleen de sloop van de opstallen binnen het plangebied, het dempen van watergangen en het verwijderen van verhardingen. Hierbij wordt de nestlocatie van de steenuil vernietigd, maar niet het hele foerageergebied. Het plan op de lange termijn is om in het hele gebied tussen de Zegheweg, Stationsweg Oost en de voormalige spoorlijn een nieuwe woonwijk te bouwen. Dit zal gefaseerd worden uitgevoerd waarbij begonnen wordt bij het terrein rondom Stationsweg Oost 199. Deze toekomstplannen moeten meegenomen worden bij het bepalen van mitigerende en/of compenserende maatregelen. Hierbij zal het complete territorium van deze steenuil vernietigd worden.

Figuur 4. Steenuil in schuur bij Spoorlaan 9

Kerkuil

De kerkuil is een soort van open en half-open (cultuur) landschappen met kleinschalige elementen en heeft een voorkeur voor complete duisternis (De Jong, 2013). Het is een standvogel die meestal een leven lang in hetzelfde gebied blijft als hij daar eenmaal gevestigd is. Het voedsel van deze soort bestaat bijna geheel uit woelmuizen, spitsmuizen en ware muizen met een voorkeur voor veldmuizen en daarna de bos- en huisspitsmuis. Het jachtgebied bestaat uit open veld dat wordt begrensd met kruidenrijke randen, houtwallen, heggen of bosjes. Ook ruige wegbermen en andere slecht onderhouden graslandgebieden zijn geschikt. De afmetingen van het jachtgebied zijn afhankelijk van het voedselaanbod en varieert van 60 tot 1200 hectare per broedpaar. Binnen een territorium heeft de soort een aantal vaste plekken in gebruik als nestplaatsen of vaste rust- of verblijfplaats (RVO, 2015). Deze plekken kunnen enkele honderden meters uit elkaar liggen en deze worden afwisselend gebruikt. De soort is net als de steenuil van oorsprong een hollenbroeder en bouwt zelf geen nest. Natuurlijke nestgelegenheden voor de soort zijn

boomholten en rotsspleten en door de mens gecreëerde nestgelegenheden zijn gaten in de nok van schuren (uilenbord) en kerktorens (De Jong, 2013). Beide soorten nestgelegenheden zijn in Nederland schaars geworden waardoor de soort vooral broedt in nestkasten voor kerkuilen. Schuren en andere gebouwen worden wel door de kerkuil gebruikt, maar zijn minder geschikt als broedlocatie, omdat ze gevaarlijker zijn voor jonge kerkuilen.

Tijdens de veldinventarisaties is intensief gezocht naar sporen van de kerkuil. Op het plangebied van de Zegheweg 30 is geen kerkuil of sporen van de kerkuil waargenomen. Op het plangebied Spoorlaan 9 zijn tijdens de quickscan braakballen en veren waargenomen in de westelijke grote stal. Op deze locatie zijn bij elk veldbezoek veel nieuwe sporen aangetroffen die duiden op een vaste verblijfplaats van de kerkuil in deze stal (figuur 5). Ook in de noordwestelijke stal waar de steenuil is waargenomen zijn grote hoeveelheden braakballen van de kerkuil aangetroffen. Het betreft een tweede verblijfplaats van de kerkuil. Tijdens de eerste avond is naast deze stal een kerkuil waargenomen. In de omgeving zijn alleen sporen van de kerkuil aangetroffen in een stal van Stationsweg 199A. Hier was sprake van een paar oude braakballen die duiden op sporadisch gebruik van de stal door de kerkuil, maar niet op een vaste rust- of verblijfplaats. In de omgeving zijn geen kerkuilen waargenomen.

Naast een vaste verblijfplaats bevat het plangebied Spoorlaan 9 ook foerageergebied. Als er in de winter een laag sneeuw ligt (> 7 cm) dan heeft de kerkuil moeite met het vinden van voedsel en kan in de opstallen foerageren die toegankelijk zijn. Kerkuilen hebben zoals eerder vermeld een relatief groot territorium (60 -1200 hectare) en behoefte aan open veld met kruidenrijke randen, houtwallen, heggen en bosjes. Op kleine schaal is direct rondom het plangebied Spoorlaan 9 veel geschikt habitat aanwezig en kijkend op grote schaal zijn de gebieden ten noorden en zuiden van het plangebied geschikt. De beperkingen van het leefgebied van de kerkuil zijn het industriegebied ten oosten en de woonkern van Woudenberg ten westen van het plangebied. Het plangebied Zegheweg 30 bevat een watergang waarlangs geknotte elzen en wilgen staan alsmede een strook hoger opgaande vaatplanten (riet/gras). Deze watergang en de vegetatie erlangs zijn geschikt als foerageergebied en bron van voedsel. De rest van het plangebied Zegheweg is in mindere mate geschikt vanwege de ligging langs en drukke weg (Zegheweg) en het gebruik als tuin en maïsakker.

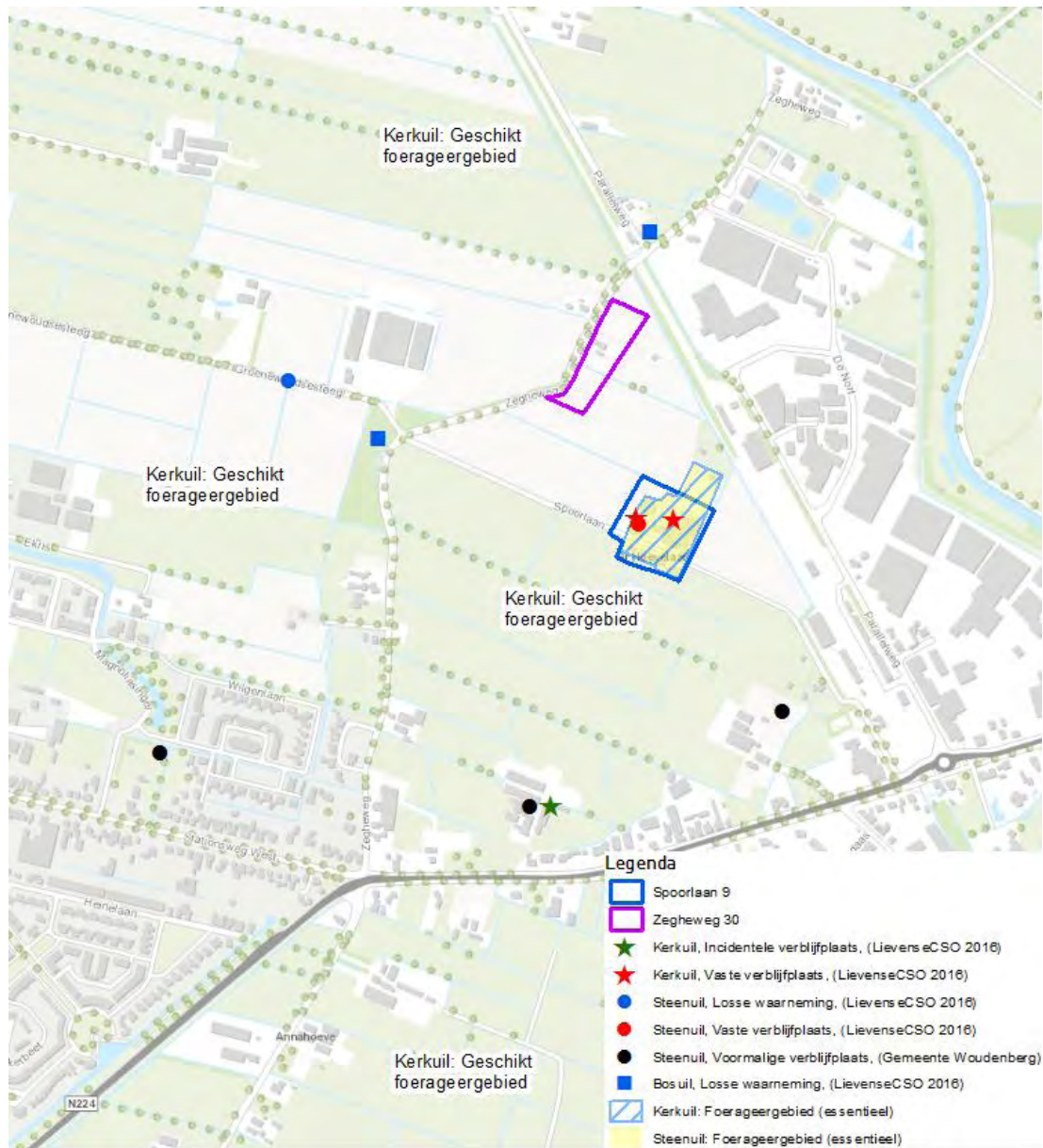
Figuur 5. Veer van kerkuil in stal bij Spoorlaan 9

Samenvattend zijn op het plangebied Zegheweg 30 geen kerkuil of sporen van een kerkuil waargenomen. Het gehele plangebied is minder geschikt als foerageergebied vanwege de ligging langs een drukke weg (Zegheweg), behalve de watergang en de vegetatie daaromheen. Dit is echter maar een heel klein deel van het foerageergebied van de kerkuil en van de vegetatie langs die watergang en daarom geen essentieel onderdeel van het foerageergebied. Voor het plangebied Spoorlaan 9 kan geconcludeerd worden dat bij het slopen van de opstallen op het plangebied een of meerdere vaste verblijfplaatsen van de kerkuil vernietigd wordt en essentieel winter foerageergebied. Net als bij de steenuil wordt op dit plangebied bij de planontwikkeling op korte termijn (sloop opstallen, dempen watergangen en verwijderen van verhardingen) een vaste verblijfplaats vernietigd, maar niet alle essentiële delen van het foerageergebied. Op lange termijn is de planning om gefaseerd een nieuwe woonwijk te bouwen in het hele gebied tussen de Zegheweg, Stationsweg Oost en de voormalige spoorlijn. Net als voor de steenuil moet voor de kerkuil rekening gehouden worden met deze toekomstplannen bij het bepalen van mitigerende en/of compenserende maatregelen. Er zal bij die planontwikkeling vrijwel het gehele leefgebied van deze kerkuil ongeschikt worden.

Overige soorten

Tijdens de velinventarisaties zijn verschillende algemene soorten waargenomen. Dit zijn haas, ree, gekraagde roodstaart, witte kwikstaart, merel en spreeuw. In en nabij de woning van de Zegheweg zijn huismussen waargenomen. De nesten en het leefgebied van deze soort is jaarrond beschermd. Zoals in de quickscan is geconcludeerd dient een nader onderzoek te worden uitgevoerd naar het voorkomen van deze soort op het plangebied.

Tijdens de eerste veldinventarisatie is de bosuil twee maal gehoord als reactie op het afspelen van een territoriale roep van deze soort. De eerste keer was uit de richting van de het bos op de kruising van de Groenewoudsesteeg en de Zegheweg. Een uur later is de soort gehoord ten noorden van het industrieterrein van Woudenberg. Op basis van deze gegevens wordt geconcludeerd dat de bosuil geen verblijfplaats heeft in het plangebied en alleen hier alleen incidenteel zal foerageren. Het plangebied is echter geen essentieel foerageergebied.

Figuur 5. Resultaten nader onderzoek (zie ook bijlage 7)

4.2 Effecten planontwikkeling

De voorgenomen planontwikkeling (bron: gemeente Woudenberg) bestaat uit:

Het realiseren van nieuwe woningen en herinrichting van het plangebied, waarbij de huidige gebouwen worden gesloopt, watergangen mogelijk gedempt en opnieuw gegraven.

De steenuil, kerkuil en bosuil komen voor op het plangebied. In tabel 3 zijn de effecten aangegeven van de planontwikkeling op de aangetroffen strikter beschermde soorten (vogels met jaarrond beschermde nesten). Bij de effecten is vooralsnog géén rekening gehouden met de eventueel uit te voeren compenserende en/of mitigerende maatregelen na de planontwikkeling.

Tabel 3. Effecten planontwikkeling op aangetroffen soorten

Beschermd soort	Effecten van de planontwikkeling	
	Plangebied Spoorlaan 9	Zegheweg 30
Steenuil	Verlies nestplaats/verblijfplaats Verlies essentieel foerageergebied	Geen negatieve effecten
Kerkuil	Verlies vaste verblijfplaats Verlies essentieel foerageergebied	Geen negatieve effecten
Bosuil	Geen negatieve effecten	Geen negatieve effecten

Het plangebied bevat voor de in tabel 3 genoemde uilensoorten beschermde waarden, zoals verblijfplaatsen en essentieel foerageergebied. Voortplantings-, of vaste rust- of verblijfplaatsen zijn beschermd volgens de Flora- en faunawet en beschadigen, vernielen, uithalen, wegnemen, of verstoren ervan is verboden.

Opgemerkt wordt dat soorten die niet ontheffingsplichtig zijn wel speciale aandacht behoeven in het kader van de Zorgplicht (bijlage 2). Dit zijn haas en ree. Dit zijn tabel 1 soorten, waarbij onder meer voor ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling geldt van de verbodsbepalingen in de Flora- en faunawet. Aan deze vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld, wel geldt de algemene zorgplicht. Deze soorten kunnen mogelijk (tijdelijk) negatieve effecten ondervinden van de planontwikkeling.

Voorts dient rekening gehouden te worden met de toekomstplannen op en rondom het plangebied. Zo is het de planning om op lange termijn gefaseerd een nieuwe woonwijk te bouwen in het hele gebied tussen de Zegheweg, Stationsweg Oost en de voormalige spoorlijn.

5 Conclusies en advies

Op basis van dit nader onderzoek wordt geconcludeerd dat de voorgenomen planontwikkeling negatieve effecten heeft op het leefgebied van de strikt beschermde steenuil en kerkuil (tabel 5).

Tabel 5. Samenvatting effecten planontwikkeling en overtreding Flora- en faunawet

Beschermde soort	Effecten van planontwikkeling	Verbods-overtreding	Ontheffing nodig?
Steenuil	Vernietiging vaste verblijfplaats en verlies essentieel foerageergebied	Artikel 11	ja, uitgebreide toets
Kerkuil	Vernietiging vaste verblijfplaats en verlies essentieel foerageergebied	Artikel 11	ja, uitgebreide toets

De uitvoering van het project leidt tot aantasting (beschadigen, vernielen en/of verstoren) van voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van steenuil en kerkuil. Dit leidt tot functionaliteitsverlies van het leefgebied en mogelijk tot aantasting van de gunstige staat van instandhouding van deze soorten.

De handelingen die leiden tot aantasting van de voortplantings- of vaste rust of verblijfplaatsen van de kerkuil en de steenuil zijn ontheffingsplichtig. U kunt ontheffing aanvragen bij het Ministerie van EZ met een activiteitenplan, waarin een mitigatie- en/of compensatiemaatregelen zijn aangegeven en/of een specifiek ecologisch werkprotocol is opgenomen. Na goedkeuring van de ontheffingsaanvraag en ontvangst van de ontheffing kan de ingreep verricht worden, waarbij dan aantoonbaar gewerkt dient te worden volgens het goedgekeurde activiteitenplan/werkprotocol. Voor de afhandeling van een ontheffingsaanvraag heeft het Ministerie van EZ een wettelijk termijn van 16 weken. Door het aanvragen van een ontheffing handelt u conform de Flora- en faunawet en bent u niet in overtreding.

Opgemerkt wordt dat voor vogels waarvan bijvoorbeeld de nesten en leefgebied jaarrond beschermd zijn (bijvoorbeeld uilen, een groot aantal roofvogels en koloniebroeders zoals de huismus) bij een ruimtelijke ingreep, vaak geen ontheffing verleend kan worden. Hierdoor is het noodzakelijk dat voldoende mitigerende maatregelen worden getroffen om het bevoegd gezag ervan te overtuigen dat er geen negatieve effecten plaatsvinden. Als dit niet mogelijk is, dan kan alleen ontheffing worden verleend indien er 1) geen alternatief voor de planontwikkeling is, 2) dat de activiteit past in één van de specifiek genoemde wettelijke belangen (onder meer 'bescherming van de flora en fauna', 'volksgezondheid of openbare veiligheid', 'dwingend redenen van groot openbaar belang', 'ruimtelijke inrichting en ontwikkeling') en 3) dat sprake is van zorgvuldig handelen bij de uitvoering (uitgebreide toets):

1. Het is van belang dat er voor de planontwikkeling geen alternatieven bestaan. Dit betekent dat er geen alternatieve locatie beschikbaar is voor de planontwikkeling. Dat er daarbij geen betere inrichting van het gebied mogelijk is t.a.v. de aanwezige natuurwaarden op het plangebied. Als laatste dient er altijd buiten de kwetsbare

- periode van de aanwezige strikter beschermde soorten gewerkt te worden. Als dit niet mogelijk blijkt moet hier een goede onderbouwing voor zijn.
2. Indien u bij streng beschermde soorten (soorten op bijlage 4 van de habitatrichtlijn en jaarrond beschermde vogelsoorten) ervoor zorgt dat er geen wezenlijke invloed is op de gunstige staat van instandhouding van de lokale populatie (dit kan door het nemen van voldoende maatregelen), kunt u volstaan met het wettelijk belang 'ruimtelijke inrichting en ontwikkeling'. Indien er wel sprake is van een wezenlijke invloed is op de gunstige staat van instandhouding van de lokale populatie, dan dient u een wettelijk belang aan te tonen dat genoemd staat op de habitatrichtlijn (onder andere 'bescherming van de flora en fauna', 'volksgezondheid of openbare veiligheid', 'dwingende redenen van groot openbaar belang'), respectievelijk de vogelrichtlijn (onder andere 'bescherming van de flora en fauna', 'volksgezondheid of openbare veiligheid').
 3. Om zorgvuldig te handelen, dient u de negatieve effecten van de planontwikkeling op de streng beschermde soorten te minimaliseren door het nemen van voldoende mitigerende en/of compenserende maatregelen (hieronder meer hierover).

Opgemerkt wordt dat dit een nader onderzoek naar uilen betreft en dat in de quickscan (LieveenseCSO, 2016b) is geadviseerd ook nader onderzoek uit te voeren naar de tongvaren, huismus, boommarter, das, hazelworm en vleermuizen (baardvleermuis, franjestaart, watervleermuis, gewone dwergvleermuis, laatvlieger, gewone grootoorvleermuis en rosse vleermuis).

5.1 Advies: mitigerende maatregelen

Door het nemen van mitigerende maatregelen kan het negatieve effect van de planontwikkeling op de gunstige staat van instandhouding van de steenuil en de kerkuil worden beperkt. Onderstaande voorstellen dienen afhankelijk van de daadwerkelijke invulling van het plan nader uitgewerkt te worden.

Steenuil

Geadviseerd wordt om mitigerende maatregelen te nemen voor de steenuil. Hierbij dient rekening gehouden te worden met de plannen voor de toekomst van het plangebied en de omgeving. Ten eerste is het van belang om vervangende verblijfplaatsen aan te bieden voor de vaste verblijfplaats die verloren gaat (RVO, 2014). Het is nooit zeker of de vervangende verblijfplaats aan dezelfde voldoet als de nestplaats die vernietigd wordt. Om dit te ondervangen dienen er meer nieuwe verblijfplaatsen te worden gecreëerd dan dat er vernietigd worden. Dit is minimaal twee voor elke nestplaats die verdwijnt of aangetast wordt indien deze vervangende verblijfplaatsen binnen het territorium komen en drie als de nieuwe verblijfplaatsen buiten het territorium gerealiseerd worden. Vervangende verblijfplaatsen dienen zo dicht mogelijk bij de nestplaats die vernietigd wordt gerealiseerd te worden om de kans op geschiktheid van de nieuwe verblijfplaats te vergroten. Als gekozen wordt voor vervangende verblijfplaatsen buiten het huidige territorium moet dit wel vanuit het huidige territorium bereikbaar zijn en bij voorkeur binnen 300 meter. Om de kans op een goede alternatieve verblijfplaats te vergroten dienen de alternatieve verblijfplaatsen geschikt te zijn voor minimaal hetzelfde aantal steenuilen en dezelfde functie kunnen vervullen als de nestplaats die vernietigd wordt. Een vervangende/alternatieve verblijfplaats kan een verblijfplaats zijn die al geschikt is voor de

betreffende functie, maar nog niet in gebruik is. Ook kan het een steenuilkast zijn die geplaatst wordt op een geschikte locatie. Belangrijk bij dit proces is dat tijdens een gewenningsperiode van minimaal drie maanden zowel de oorspronkelijke nestplaats als de nieuwe alternatieve verblijfplaatsen aanwezig zijn. Bij voorkeur vindt deze gewenningsperiode plaats is september tot en met december. Ook is het van belang dat de vervangende verblijfplaatsen voldoende bescherming bieden tegen predatoren, van duurzaam materiaal zijn en duurzaam beheerd worden. Voordat wordt gestart met de werkzaamheden moet de oorspronkelijk nestplaats ongeschikt worden gemaakt. Dit dient voor het broedseizoen te gebeuren, maar na de gewenningsperiode. In verband met de plannen in het gebied om in de toekomst het hele gebied te bebouwen heeft het de voorkeur om alternatieve verblijfplaatsen te realiseren buiten het huidige territorium. De kans is groot dat dit op grotere afstand van de huidige nestplaats gerealiseerd wordt, dus niet binnen 300 meter. Het zal dan langer duren voordat deze nieuwe locatie bereikt is door de steenuilen.

Ten tweede dient het territorium waar de vervangende verblijfplaatsen gerealiseerd worden geoptimaliseerd te worden. Het leefgebied moet van voldoende omvang en kwaliteit zijn om het territorium en de populatie in stand te houden. De maatregelen mogen niet ten koste gaan van zittende exemplaren. Het beheer en onderhoud gericht op de steenuil dient minimaal voor 10 jaar vastgelegd te zijn in een rechtsgeldige overeenkomst of (bestemmings-)plan. Maatregelen voor optimalisatie van het leefgebied zijn gericht op voldoende dekkingsmogelijkheden, zit- en uitkijkposten, rust en bescherming tegen predatoren, verdrinking, vallen door een schoorsteen en voorkomen van een aanrijding door verkeer. Mogelijke maatregelen zijn het creëren van oeverhoeken, kruidenzomen, ruigten, struwelen, takkenrillen, houtstapels, composthoppen, mesthoppen, kortgrazige percelen, hoogstamboomgaarden, poel met flauwe oevers of een moestuin. Ook helpt het om graan een jaar te laten overstaan.

Als laatste moet er rekening gehouden worden met de kwetsbare periode van de steenuil. Activiteiten dienen buiten deze periode plaats te vinden. De meest kwetsbare periode is de voortplantingsperiode van februari tot en met juli. Activiteiten die effect hebben op het nest en het leefgebied dienen buiten deze periode plaats te vinden. Eigenlijk is er het hele jaar geen moment waarop zonder het treffen van voorzorgsmaatregelen gewerkt kan worden. Ook buiten de meest kwetsbare periode, van augustus tot en met januari, dient een deskundige op het gebied van de steenuil aan te geven welke extra maatregelen er getroffen dienen te worden. De uitvoering dient gefaseerd te worden in ruimte en tijd. Gezien de omvang van de toekomstige plannen (aanleg nieuwe woonwijk) dient dit te worden vastgelegd in een werkplan in samenwerking met een deskundige op het gebied van steenuilen. De maatregelen dienen op hun effectiviteit gemonitord te worden. Daarbij is een ecologisch werkprotocol dat is opgesteld door een deskundige op het gebied van steenuilen noodzakelijk om te borgen dat er tijdens de uitvoer van de werkzaamheden geen steenuilen geschaad worden en alle mitigerende en/of compenserende maatregelen conform plan worden uitgevoerd.

Kerkuil

Geadviseerd wordt om mitigerende maatregelen te nemen voor de kerkuil. Net als bij de steenuil is het ten eerste van belang om voor de kerkuil vervangende verblijfplaatsen aan te bieden voor de vaste verblijfplaats die verloren gaat (RVO, 2015). Een nieuwe verblijfplaats kan een kerkuilkast zijn of toegang tot een gebouw dat geschikt is, maar nu niet toegankelijk voor de kerkuil (bijvoorbeeld een schuur of zolder). Indien er nieuwe kerkuilkasten worden geplaatst hebben deze een veel grotere kans op succes als dit in een schuur of onder een overkapping gebeurt. Het wordt afgeraden om een kerkuilkast aan de buitenkant van een gebouw of in een boom te plaatsen of in een schuur die door zwaluwen wordt gebruikt als nestgelegenheid. Om de kans te vergroten dat deze nieuwe verblijfplaatsen een geschikt alternatief zijn moeten ze zo dicht mogelijk, maar maximaal 500 meter, bij de oorspronkelijke verblijfplaats worden gerealiseerd. Daarbij is het van belang om minimaal twee, maar liever drie nieuwe verblijfplaatsen te realiseren. Ook moeten de nieuwe verblijfplaatsen minimaal 3 maanden voor de werkzaamheden gerealiseerd zijn en dan bij voorkeur in de periode september tot en met december. Zo kan de kerkuil wennen aan zijn nieuwe voorzieningen. Geadviseerd wordt de effectiviteit van de genomen maatregel te monitoren. Op basis van de resultaten van deze monitoring kan een kast mogelijk verplaatst worden om de effectiviteit te verhogen. Het is wenselijk om hiervoor samen te werken met de Kerkuil werkgroep van die omgeving. Als laatste moet de nieuwe verblijfplaats vrij zijn van predatoren, van duurzaam materiaal zijn en op lange termijn beschikbaar blijven. De huidige verblijfplaats moet voor het broedseizoen ongeschikt gemaakt worden voor de kerkuil, maar minimaal drie maanden na het realiseren van de nieuwe verblijfplaatsen. Het broedseizoen is doorgaans februari tot en met augustus, maar kan eerder beginnen en zelfs tot in december duren afhankelijk van het klimaat en de beschikbaarheid van voedsel (muizen).

Ten tweede is het van belang dat de kwaliteit van het habitat van de kerkuil niet verslechterd en liever verbeterd. Door de planontwikkeling gaat er foerageergebied verloren. Dit kan in de vorm van maatregelen die de aanwezigheid van muizen garanderen/verhogen. Deze maatregelen worden binnen 800 meter van de verblijfplaats getroffen en duurzaam beheert (minimaal 10 jaar) via een rechtsgeldige overeenkomst of (bestemmings-)plan. Daarbij moet het nieuwe leefgebied niet in de invloedssfeer van de werkzaamheden of een drukke weg liggen en gerealiseerd zijn ruim voordat de werkzaamheden uitgevoerd worden. Er zijn meerdere maatregelen mogelijk die voor behoud van voedselmogelijkheden zorgen.

Als laatste moet in de planning ook rekening gehouden worden met de kwetsbare perioden van soorten en de uitvoer van de werkzaamheden. Voor de kerkuil is dit vooral het broedseizoen (doorgaans februari tot en met augustus), maar een vaste verblijfplaats wordt het hele jaar door gebruikt voor verschillende perioden. Het is ook een wenselijke optie om de werkzaamheden gefaseerd uit te voeren in ruimte en tijd. Bovengenoemde maatregelen worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige op het gebied van kerkuilen.

5.2 Samenvatting

Geadviseerd wordt diverse voorgestelde maatregelen op basis van de soortenstandaard van het Ministerie, ruim voor de sloopwerkzaamheden (3 tot 6 maanden voor de sloop) te realiseren (zie tabel 3). Hiermee dient bij de planning rekening te worden gehouden.

Tabel 3. Ingreep planontwikkeling en te nemen maatregelen per soort(groep)

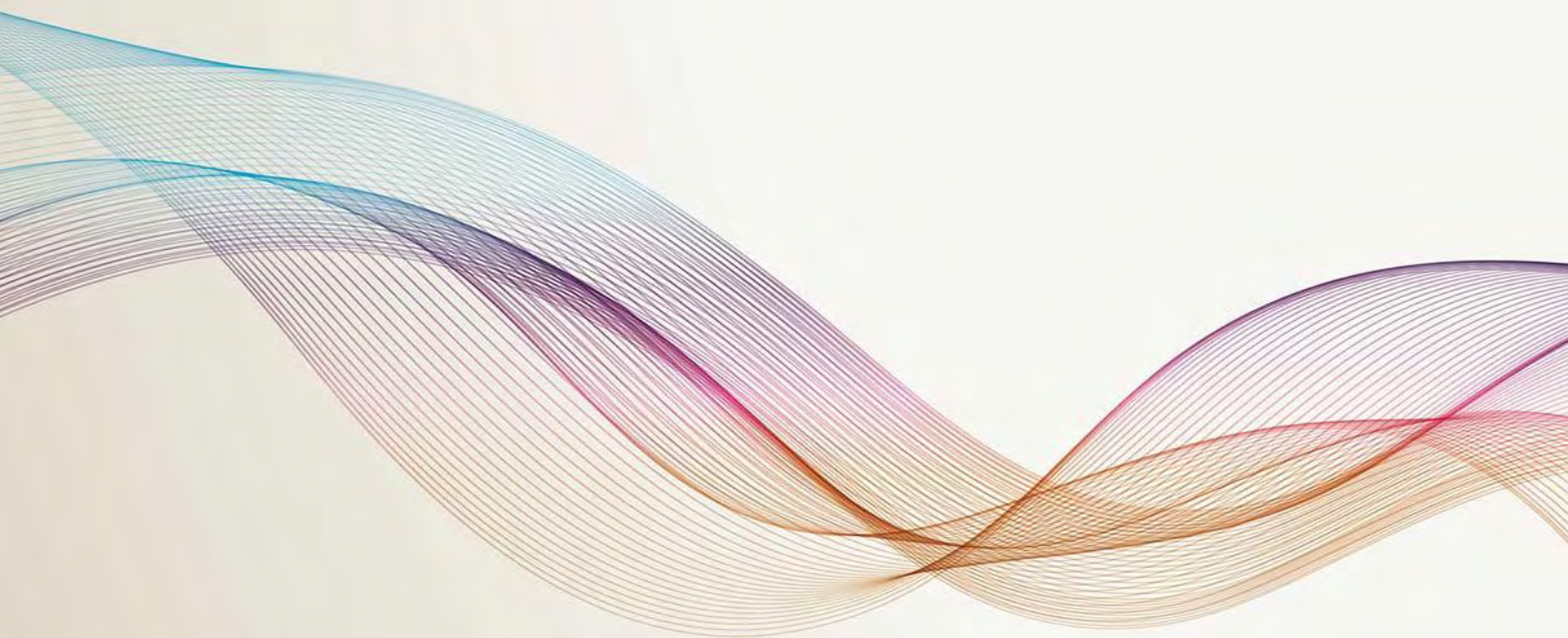
Beschermde soort	Te nemen maatregelen vóór sloop van gebouwen en herinrichting van gebied:
Steenuil	<ul style="list-style-type: none"> – minimaal 3 maanden voor sloop minimaal 3 geschikte vaste verblijfplaatsen creëren in geschikte ruimte in een nabij gelegen geschikt territorium van de steenuil – ruim voor het broedseizoen huidige nestplaats ongeschikt maken; indien alternatieve verblijfplaatsen reeds 3 maanden gerealiseerd zijn – foerageer- en leefgebied optimaliseren ruim voor de herinrichting¹ – Uitvoeren conform een ecologisch werkprotocol
Kerkuil	<ul style="list-style-type: none"> – minimaal 3 maanden voor sloop minimaal 2 geschikte vaste verblijfplaatsen creëren in geschikte ruimte in het leefgebied van de kerkuil – ruim voor het broedseizoen huidige vaste verblijfplaats ongeschikt maken; indien alternatieve verblijfplaatsen reeds 3 maanden gerealiseerd zijn – foerageer- en leefgebied optimaliseren ruim voor de herinrichting¹ – Uitvoeren conform een ecologisch werkprotocol
¹ Hierbij moet gedacht worden aan maatregelen die het voedselaanbod garanderen zoals de aanleg van houtwallen op de perceelsgrenzen (voedselaanbod en bescherming) en aanplant geschikte struiken	

De exacte mitigerende maatregelen en de locatie hiervan kan worden verwerkt in het projectplan die benodigd is voor een ontheffingsaanvraag.

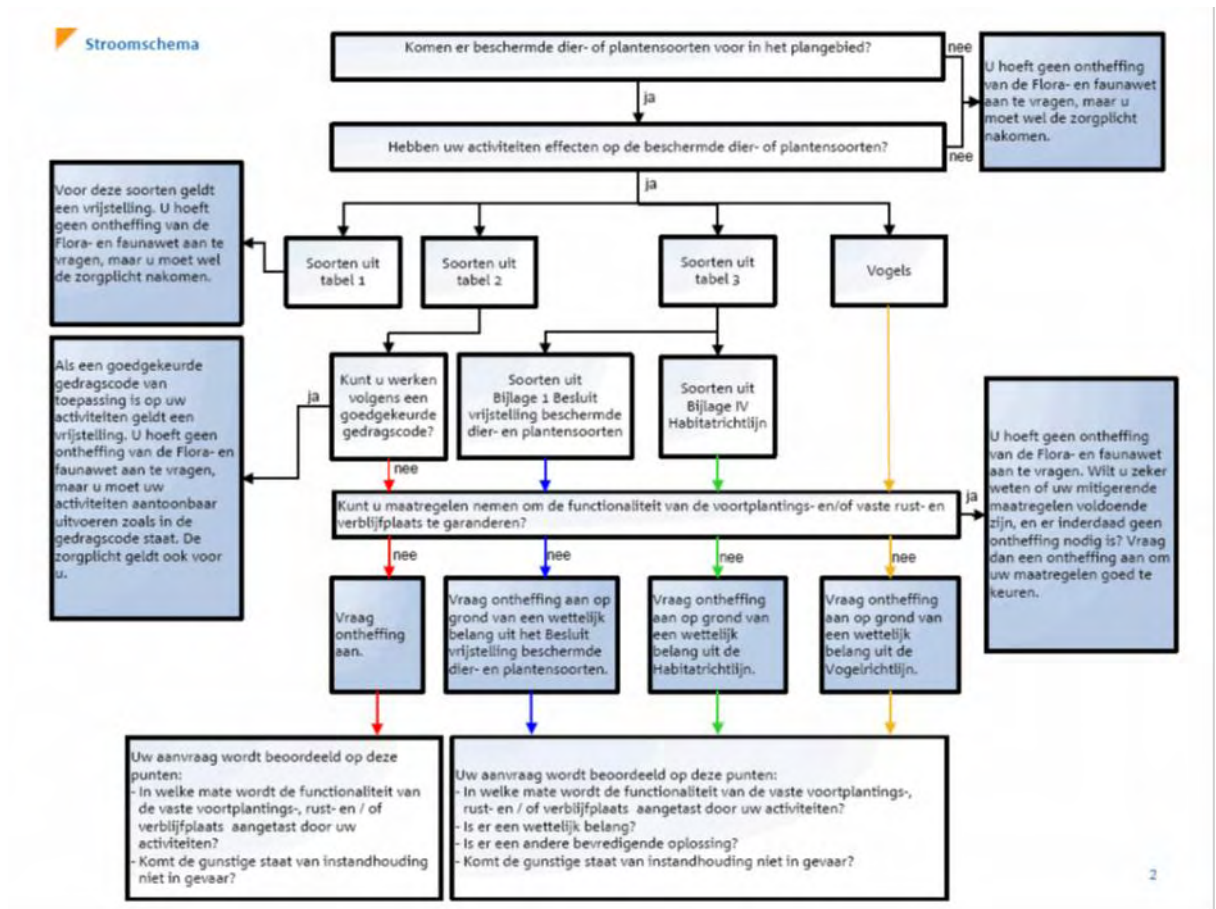
Verder worden de volgende punten geadviseerd:

- De bomen dienen buiten het broedseizoen te worden gekapt;
- Versturende werkzaamheden bij voorkeur uit voeren buiten het broedseizoen (doorgaans tussen 15 maart en 15 augustus) én het broedseizoen van uilen (doorgaans februari tot en met begin augustus). Wordt er wel in het broedseizoen gewerkt dan dient voorafgaand aan de werkzaamheden een deskundige op het gebied van vogels te worden ingezet. De deskundige stelt vast of er broedsels aanwezig zijn en zo ja of deze worden verstoord door de toekomstige werkzaamheden. Het resultaat hiervan kan gevolgen hebben voor de planning.
- Rekening houden met de verlichting (tijdens bouwfase en bij realisatie) voor soorten die gevoelig zijn voor licht (bijvoorbeeld vleermuizen). Dit kan door het licht zo veel mogelijk te richten, zo min mogelijk bij 's nachts te werken en strooilicht zo veel mogelijk te beperken.

Bijlagen

Bijlage 1 Stroomschema

Bijlage 2 Wetgeving

Flora- en faunawet

Ecologische waarden spelen in toenemende mate een rol bij de ruimtelijke planvorming en ingrepen. Zo is per 1 april 2002 de Flora- en faunawet in werking getreden. Deze wet sluit aan op Europese natuurregeling en is gericht op soortbescherming. De Flora- en faunawet voorziet in de bescherming van een aantal planten- en diersoorten en gaat uit van het “nee, tenzij”- beginsel. Centraal hierbij staat de zorgplicht. De zorgplicht houdt in dat iedereen ‘voldoende zorg’ in acht moet nemen voor alle in het wild voorkomende planten en dieren en hun leefomgeving. Samengevat kan worden gesteld dat alle vogels, zoogdieren, amfibieën en reptielen beschermd zijn. Wel zijn uitzonderingen voor zeer algemene soorten als huismuis, bruine rat en zwarte rat. Bovendien zijn een beperkt aantal, meest zeldzame planten, vlinders, libellen, vissen en ongewervelden beschermd. In de praktijk betekent dat bepaalde handelingen ten aanzien van flora en fauna slechts onder strikte voorwaarden mogelijk zijn. De Flora- en faunawet kan de nodige consequenties hebben bij ruimtelijke ingrepen/ontwikkeling.

Flora

Met betrekking tot beschermde inheemse planten, in relatie tot hun groeiplaats, is het verboden deze planten te plukken, verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei wijze van hun groeiplaats te verwijderen.

Fauna

Ten aanzien van dieren in hun natuurlijke leefomgeving kunnen de bepalingen in de Flora- en faunawet worden samengevat als:

- het is verboden dieren behorende tot een beschermde inheemse soort te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen;
- het is verboden dieren behorende tot een beschermde inheemse soort opzettelijk te verontrusten;
- het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren behorende tot een beschermde inheemse soort te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren;
- het is verboden eieren van dieren behorende tot beschermde inheemse soort te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

Het planvormingsproces en de Flora- en faunawet (zie ook bijlage 1)

Genoemde bepalingen zijn niet nieuw, vergelijkbare bepalingen waren reeds opgenomen in de Natuurbeschermingswet en de Vogelwet 1936. Wanneer de initiatiefnemer plannen ontwikkelt voor de uitvoering van ruimtelijke ingrepen of voornemens daartoe, is het raadzaam vooraf te toetsen of de geplande werkzaamheden mogelijk nadelige gevolgen hebben voor de aanwezige flora en fauna in het plangebied en mogelijk directe omgeving.

In beginsel is voor de toetsing de initiatiefnemer zelf verantwoordelijk. Tijdens het plannen van de werkzaamheden dienen de volgende zaken duidelijk in beeld gebracht te worden:

- welke beschermde planten- en diersoorten komen in en nabij het plangebied voor?;

- leidt het realiseren van de planontwikkeling tot handelingen die in strijd zijn met de verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet met betrekking tot flora op hun groeiplaats of fauna in hun natuurlijke leefomgeving?;
- kunnen de voorgenomen werkzaamheden zodanig worden aangepast dat dergelijke handelingen niet of in mindere mate gepleegd kunnen worden? en is een ontheffingsaanvraag, om de plannen te kunnen uitvoeren of de werkzaamheden te kunnen verrichten (ex. artikel 75 van de Flora- en faunawet), vereist?

De ontheffing

Voor de planontwikkeling en realisatie kan het nodig zijn om ontheffing aan te vragen in verband met de (voorgenomen) overtreding van de in paragraaf 2.1 van de Flora- en faunawet genoemde verbodsbepalingen.

Per 23 februari 2005 is de regelgeving rondom de ontheffingsaanvraag (artikel 75) gewijzigd. Hierbij worden drie beschermingsregimes onderscheiden, te weten:

Categorie 1: Algemene soorten

Voor de soorten geldt bij onder meer ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling van de verbodsbepalingen in de Flora- en faunawet. Aan deze vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld, wel geldt de algemene zorgplicht. In deze categorie vallen onder meer algemeen voorkomende zoogdiersoorten zoals mol, konijn, en amfibieën zoals bruine kikker en gewone pad.

Categorie 2: Overige soorten

Bij ruimtelijke ontwikkelingen geldt voor deze categorie een vrijstelling, mits gewerkt wordt volgens een door het Ministerie LE&I goedgekeurde gedragscode. Een gedragscode moet door een sector/belangenorganisatie of initiatiefnemer zijn opgesteld en ter goedkeuring aan het bevoegd gezag (Ministerie LE&I) worden voorgelegd. Zonder een gedragscode dient in meeste situaties een ontheffing te worden aangevraagd. Een ontheffingsaanvraag wordt getoetst aan het criterium: 'doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort'. In deze categorie vallen alle vogelsoorten en een kleine groep van minder algemene diersoorten zoals eekhoorn en steenmarter.

Categorie 3 : Soorten bijlage IV Habitatrichtlijn & Soorten bijlage 1 AMvB

Voor deze soorten dient altijd een ontheffing te worden aangevraagd. Ook met een goedgekeurde gedragscode kan geen vrijstelling worden verkregen. Een ontheffingsaanvraag wordt getoetst aan onderstaande drie criteria:

1. er is sprake van een bij de wet genoemd belang? (dit betreft een limitatieve lijst van andere gespecificeerde belangen);
2. er is geen alternatief aanwezig voor de gewenste ingreep?;
3. er wordt geen afbreuk gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort?

In deze categorie zijn zeldzame en kwetsbare soorten opgenomen. Dit betreft onder meer alle vleermuissoorten, zeldzame amfibieën en reptielen, een grote groep vlinders en libellen en enkele plantensoorten.

Algemene zorgplicht, artikel 2 Flora- en faunawet:

Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor alle (en dus niet alleen beschermde) in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving. Die zorg houdt in

ieder geval in dat een ieder die weet of kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora of fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is:

1. dergelijk handelen achterwege te laten, waar dit in redelijkheid kan worden gevegd;
2. danwel alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs kunnen worden gevraagd, om die gevolgen te voorkomen of, indien dat niet mogelijk is, zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.

Een onderdeel van de Flora- en faunawet is dat de initiatiefnemer invulling moet geven aan de zorgplicht ten aanzien van beschermde planten en dieren. Dit geldt zowel tijdens de uitvoering van de werkzaamheden als ten aanzien van het ontwerp. Geadviseerd wordt om in het ontwerp rekening te houden met de realisatie van nieuwe biotoop en/of biotopen bijvoorbeeld in de vorm van groenvoorzieningen en waterpartijen. De zorgplicht betekent dat gedurende de werkzaamheden rekening gehouden wordt met de beschermde soorten om schade aan deze soorten te voorkomen en de effecten erop zoveel mogelijk te beperken. De zorgplicht heeft tevens betrekking op de ontheffingsplicht (artikel 75 van de Flora- en faunawet). Dit houdt onder meer in, dat voor een aantal algemeen in Nederland voorkomende beschermde soorten een vrijstelling op de ontheffingsaanvraag geldt, mits de zorgplicht in acht wordt genomen. Dit betekent dat, ook voor soorten die onder de vrijstelling vallen, het wel verplicht blijft om bijvoorbeeld het voortplantingsseizoen te ontzien, of vóórdat werkzaamheden starten dieren te verjagen of weg te vangen (en elders uit te zetten) en om te voorkomen dat natuurschade in het kader van artikel 9 tot en met 11 zal ontstaan. Dus ook voor soorten die onder de vrijstelling vallen dienen mitigerende maatregelen te worden getroffen.

Voor alle beschermde, inheemse (ook de algemeen voorkomende) vogelsoorten geldt vanuit de Flora- en faunawet een verbod op handelingen die nesten of eieren beschadigen of verstoren. Een ontheffing hierop is niet mogelijk. Ook handelingen die een vaste rust- of verblijfplaats van beschermde vogels verstoren, zijn niet toegestaan. In de praktijk betekent dit dat versturende werkzaamheden alleen buiten het broedseizoen (dat voor de meeste soorten loopt van maart tot en met juli) uitgevoerd mogen worden. Voor de verstoring van vaste rust- en verblijfplaatsen, belangrijk leef- of foerageergebieden van vogels buiten het broedseizoen kan een ontheffing noodzakelijk zijn. Het betreft hierbij dan over het algemeen: horsten, nesten of kolonieplaatsen die het hele jaar gebruikt worden. Hieronder vallen ook leef- en/of foerageergebieden van zeer plaatsgetrouwe vogelsoorten, zoals uilen.

Natuurbeschermingswet 1998

De Natuurbeschermingswet 1998 regelt de bescherming van gebieden en de hieraan gekoppelde soorten op basis van de van de Europese Habitat- en Vogelrichtlijn. De uitvoering van de Habitat- en Vogelrichtlijn moet leiden tot een ecologisch netwerk in de Europese Unie, Natura 2000 genaamd. Zowel de Habitat- als Vogelrichtlijn schrijven het instellen van speciale beschermingszones (SBZ's) voor. De lid-staten die de Vogel- en Habitatrichtlijn uitvoeren moeten de speciale beschermingszones aanmelden, de richtlijnen in nationaal recht omzetten, de gebieden beschermen, de juiste beheersmaatregelen treffen en de ontwikkeling van de kwaliteit van de aangewezen speciale beschermingszones monitoren. Voor de Vogelrichtlijn houdt de aan-melding bij de EU tegelijk ook de aanwijzing van die gebieden in. Bij de Habitatrichtlijn meldt een lidstaat de gebieden aan, die

vervolgens door de EU worden aangewezen. De voorstellen voor aanwijzing van SBZ's door de lidstaten worden wetenschappelijk getoetst door expert-groepen onder voorzitterschap van de EU voor de diverse biogeografische zone's van de Europese Unie. Nederland valt onder de Atlantische regio. De gebiedsbescherming is gericht op de bescherming van aangewezen habitats en soorten binnen de gebieden. Significant negatieve effecten op het beschermde gebied zijn niet toegestaan, tenzij sprake is van dwingende redenen van groot openbaar belang, er geen alternatieven voorhanden zijn en alle schade wordt gecompenseerd.

De Natuurbeschermingswet voorziet eveneens in het beschermen van het gebied voor handelingen buiten het Natura 2000-gebied met een mogelijk negatief effect op de beschermde habitats en hieraan gekoppelde soorten. Dit is geregeld op basis van de zogenaamde externe werking. Op basis van de huidige Natuurbeschermingswet geldt een vergunningplicht voor activiteiten die in en om Natura 2000-gebieden de beschermde natuurwaarden kunnen verstoren. Deze vergunning wordt gebaseerd op een toetsing voordat een planontwikkeling wordt uitgevoerd in of nabij een Natura 2000-gebied. In geval mogelijk sprake is van significante effecten op een Natura 2000-gebied van de voorgenomen activiteit(en) dient, na overleg met bevoegd gezag, als eerste een voortoets te worden uitgevoerd.

Ecologische hoofdstructuur (EHS)

De EHS is een Nederlands netwerk van beschermde natuurgebieden, dat in 2018 gereed moet zijn. In de EHS liggen:

- bestaande natuurgebieden, waaronder de 20 nationale parken, reservaten en natuurontwikkelingsgebieden;
- ruim 6 miljoen hectare grote wateren: meren, rivieren, de kustzone van de Noordzee en de Waddenzee;
- landbouwgebieden, beheerd volgens agrarisch natuurbeheer.

De Nederlandse EHS moet uiteindelijk samen met de natuurgebieden in andere Europese landen het aaneengesloten pan-Europees Ecologisch Netwerk (PEEN) vormen. Het ruimtelijke beleid voor de EHS is gericht op behoud en ontwikkeling (spelregels EHS) van de wezenlijke kenmerken en waarden. Daarom geldt in de EHS het 'nee, tenzij'-regime. Indien een voorgenomen ingreep de 'nee, tenzij'-afweging met positief gevolg doorloopt kan de ingreep plaatsvinden, mits de eventuele nadelige gevolgen worden gemitigeerd en resterende schade wordt gecompenseerd. Indien de voorgenomen planontwikkeling met bijbehorende ingreep/ingrepen niet voldoet aan de voorwaarden uit het 'nee, tenzij'-regime dan kan de ingreep niet plaatsvinden, tenzij het onderstaande van toepassing is.

Herbegrenzing EHS

De Nota Ruimte noemt twee situaties waarin herbegrenzing van de EHS kan plaatsvinden. De eerste situatie betreft de herbegrenzing om andere dan ecologische redenen. Indien bij een ingreep niet voldaan wordt aan de voorwaarden van het 'nee, tenzij'-regime kan mogelijk deze vorm van herbegrenzen toegepast worden. Herbegrenzing om andere dan ecologische redenen is van toepassing indien provincies met behoud van de oorspronkelijke kwantitatieve en kwalitatieve ambitie de begrenzing van de EHS wensen aan te passen om een (kleinschalige) ruimtelijke ingreep mogelijk te maken. Hiervoor gelden strikte

voorwaarden, zo moet de herbegrenzing leiden tot een versterking van de EHS in het betreffende gebied. Wordt aan deze voorwaarden niet voldaan dan is het plan niet aanvaardbaar in die vorm. De tweede situatie betreft het herbegrenzen van de EHS om ecologische redenen (om de samenhang te verbeteren of de EHS duurzaam in te passen). Herbegrenzen om ecologische redenen is een bevoegdheid van de provincie en dient te gebeuren met behoud van de oorspronkelijke ambitie van de EHS.

EHS-saldobenadering

In die gevallen waarbij het instrument EHS-saldobenadering van toepassing is hoeft het 'nee, tenzij'-afwegingskader niet doorlopen te worden en is ook geen sprake van compensatie, zoals bij ingrepen onder het 'nee, tenzij'-regime.

Harde eis hierbij is wel dat aan alle voorwaarden voor het toepassen van de saldobenadering wordt voldaan. Alleen dan is immers per saldo winst voor de EHS gegarandeerd. Is dit niet het geval dan geldt onverkort het 'nee, tenzij'-regime.

Beoordeling van effecten van een ingreep op de EHS

Voor de beoordeling van de effecten van een ingreep en bij het nader invullen van de begrippen: 'geen netto verlies', 'behoud van ambitie', 'versterking van de EHS' en 'kwaliteitslag' zijn de volgende aandachtspunten ten aanzien van natuurkwaliteit belangrijk:

- zowel de actuele natuurwaarden als het vastgelegde natuurdoel zijn relevant;
- natuurwaarden worden in de EHS primair afgemeten aan doelsoorten en natuurlijkheid (de kwaliteitscriteria van natuurdoeltypen);
- behoud en ontwikkeling van natuurwaarden zijn afhankelijk van het voldoen aan een reeks van randvoorwaarden (met name bodemgesteldheid, waterkwaliteit, processen in de omgeving, minimumoppervlakte en beheer).
- significant negatieve effecten betreffen zowel natuur- als hun randvoorwaarden;
- lokale ingrepen kunnen (negatieve) effecten hebben op drie schaalniveaus: lokaal, regionaal (kerngebied van de EHS) en landelijk (hele EHS). De vervangbaarheid van natuur hangt af van meerdere ecologische aspecten alsmede relevante nationale beleidsambities.

Boswet

Het doel van de Boswet is het instandhouden van het bosareaal in Nederland, dat wil zeggen: de letterlijke oppervlakte aan bos. De Boswet is van toepassing op alle bossen en houtopstanden buiten de 'bebouwde kom Boswet' groter dan 1.000 m² en rijbeplantingen van meer dan 20 bomen. De Boswet verplicht om de grond waarop het bos heeft gestaan binnen 3 jaar opnieuw in te planten met bomen. Indien mogelijk is herplanting door natuurlijke verjonging ook toegestaan. Waar natuurlijke verjonging niet mogelijk of te verwachten is, bijvoorbeeld bij lintbeplantingen minder dan 30 meter breed, moet geplant worden met boomsoorten die aansluiten bij de groeiplaats. De begrenzing 'bebouwde kom Boswet' wordt door de gemeente vastgesteld, maar hoeft niet samen te vallen met de bebouwde kom in het kader van de wegenverkeerswet. In geval een boom/bomen of andere houtopstanden binnen de bebouwde kom worden gekapt, dan kan een gemeentelijke (omgevings)vergunning nodig zijn. Dit zal specifiek bij de betreffende gemeente moeten worden nagegaan. Struikbeplantingen groter dan 1.000 m² vallen onder

de Boswet, met uitzondering van eenrijige geschoren meidoornheggen die als zodanig zijn aangelegd en worden beheerd. Spontane bosopslag langs sloten, op natuurterreinen en braakliggende terreinen valt onder de Boswet, zodra sprake is van een bedekkingspercentage van 60% en een opslag van vijf jaar of ouder. De Boswet is niet van toepassing op: erven en tuinen, windschermen van bomen langs boomgaarden, eenrijige beplanting van populier of wilg op of langs landbouwgronden, italiaanse populier, linde, paardenkastanje en treurwilg, vruchtbomen, kerstsparren en kweekgoed.

Voor het kappen van bos of bomen die onder de Boswet vallen geldt een meldingsplicht. Deze melding moet doorgaans bij de gemeente minimaal één maand en maximaal één jaar voor uitvoering van de kapwerkzaamheden worden gedaan.

Rode Lijst

Op Rode Lijsten staan de soorten die bedreigd zijn in hun voortbestaan. In Nederland zijn voor een beperkt aantal soortgroepen officiële nationale Rode Lijsten verschenen; officieel wil zeggen dat deze in de Staatscourant zijn gepubliceerd. Soorten komen op een Rode Lijst als zij zeldzaam zijn en achteruitgaan. In 2004 zijn alle bestaande Rode lijsten herzien en zijn tezamen met enkele nieuwe Rode lijsten verschenen in een bijlage bij de Staatscourant (LNV, 2004). Alle soorten van de soortgroepen met officiële Rode Lijsten betreffen ongeveer 2% van het totaal aantal dieren en 31% van het totaal aantal planten in Nederland. Bij paddestoelen gaat het daarbij alleen om de macrofungi (hogere fungi, de paddenstoelen en zwammen, die tenminste in staat zijn om zich geslachtelijk voort te planten en waarvan de vruchtlichamen groter dan 1 millimeter zijn).

Van dagvlinders, zoogdieren, vogels, amfibieën, reptielen en paddenstoelen zijn de afgelopen jaren basisrapporten met herziene rode lijsten verschenen. Deze hebben echter nog geen officiële status gekregen. Het opstellen van Rode Lijsten komt voort uit het verdrag van Bern, dat in 1982 door Nederland is geratificeerd. Dit verdrag vraagt bijzondere aandacht voor soorten die met uitsterven worden bedreigd en die kwetsbaar zijn (artikel 1 en 3).

In artikel 7 van de Flora- en faunawet is vastgelegd dat de overheid lijsten opstelt van dieren- en plantensoorten die van nature in Nederland voorkomen en die bedreigd zijn. In de nota 'Natuur voor mensen, mensen voor natuur' is het opstellen van Rode Lijsten één van de instrumenten voor de soortbescherming. Soorten van een Rode Lijst genieten op basis daarvan nog geen wettelijke bescherming. Wettelijk is wel vastgelegd dat de overheid zich inzet voor de bescherming van deze soorten en dat zij het onderzoek daartoe bevordert. Van provincies, gemeenten en terreinbeherende organisaties wordt verwacht dat zij bij hun beleid en beheer rekening houden met de soorten op de Rode Lijsten.

Nesten

De Flora- en faunawet kent geen standaardperiode voor het broedseizoen van vogels. Het gaat erom of er een broedgeval is. Verblijfplaatsen van vogels die hun verblijfplaats het hele jaar gebruiken, zijn jaarrond beschermd. Slechts een beperkt aantal soorten bewoont het nest permanent of keert elk jaar terug naar hetzelfde nest. De meeste vogels maken elk broedseizoen een nieuw nest of zijn in staat om een nieuw nest te maken. Deze vogelnesten voor eenmalig gebruik vallen alleen tijdens het broedseizoen onder de bescherming van artikel 11 van de Flora- en faunawet. U heeft voor deze soorten geen

onthefing nodig voor werkzaamheden buiten het broedseizoen. En ook niet als u maatregelen treft die voorkomen dat deze soorten zich op de bouwplaats vestigen tijdens het broedseizoen. U mag dus buiten het broedseizoen nesten verplaatsen of verwijderen, maar daar zijn uitzonderingen op.

Nesten die het hele jaar door zijn beschermd

Op de volgende categorieën gelden de verbodsbepalingen van artikel 11 van de Flora- en faunawet het gehele seizoen:

1. nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (voorbeeld: steenuil).
2. nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: roek, gierzwaluw en huismus).
3. nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: ooievaar, kerkuil en slechtvalk).
4. vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (voorbeeld: boomvalk, buizerd en ransuil).

Deze categorieën zijn terug te vinden in de 'Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten'.

Nesten die *niet* het hele jaar door zijn beschermd

In de 'Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten' worden de volgende soorten aangegeven als categorie 5. Deze zijn buiten het broedseizoen niet beschermd.

5. nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.

Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten

De aangepaste lijst met jaarrond beschermde nesten is indicatief en niet uitputtend. Als aanvulling op de vorige lijst zijn ook vogelsoorten opgenomen met niet jaarrond beschermde nesten. De soorten uit bovenstaande categorie 5 vragen extra onderzoek, ook al zijn hun nesten niet jaarrond beschermd. Categorie 5-soorten zijn namelijk wel jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

Bijlage 3 Literatuur

Arcadis, 2013. Quicksan Flora- en faunawet Fase 3,4 en 5 van Het Groene Woud, 2013, 076962640:0.4 Arcadis, Hoofddorp

De Long, J., 2013. De kerkuil - handleiding voor beschermers, Stichting kerkuilenwerkgroep Nederland (SKWN).

LievensesCSO, 2016a. Quicksan Natuurwetgeving Plangebied Zegheweg 30 en Spoorlaan 9 te Woudenberg, Projectcode 15M1255, datum 23 februari 2016, LievensesCSO Milieu B.V., Bunnik.

LievensesCSO, 2016b. Quicksan Natuurwetgeving Hoevelaar fase 1te Woudenberg, Projectcode 15M1255, datum 23 februari 2016, LievensesCSO Milieu B.V., Bunnik.

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2004. 501, Algemene Maatregel van Bestuur in verband met wijziging van artikel 75 van de Flora- en faunawet en enkele andere wijzigingen, Staatsblad van het Koninkrijk der Nederlanden, 2004.

Parmentier, F. en Van Paassen, A., 2009. Steenuil onder de pannen – Maatregelencatalogus ter verbetering van het leefgebied van de steenuil, Landschapsbeheer Nederland.

RVO (Rijksdienst voor Ondernemend Nederland), 2014. Soortenstandaard Steenuil, versie 2.0 december 2014, Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, Zwolle.

RVO (Rijksdienst voor Ondernemend Nederland), 2015. Soortenstandaard Kerkuil, versie 2.0 januari 2015, Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, Zwolle.

Internetbronnen:

www.natuurloket.nl

www.naturalis.nl

www.soortenregister.nl

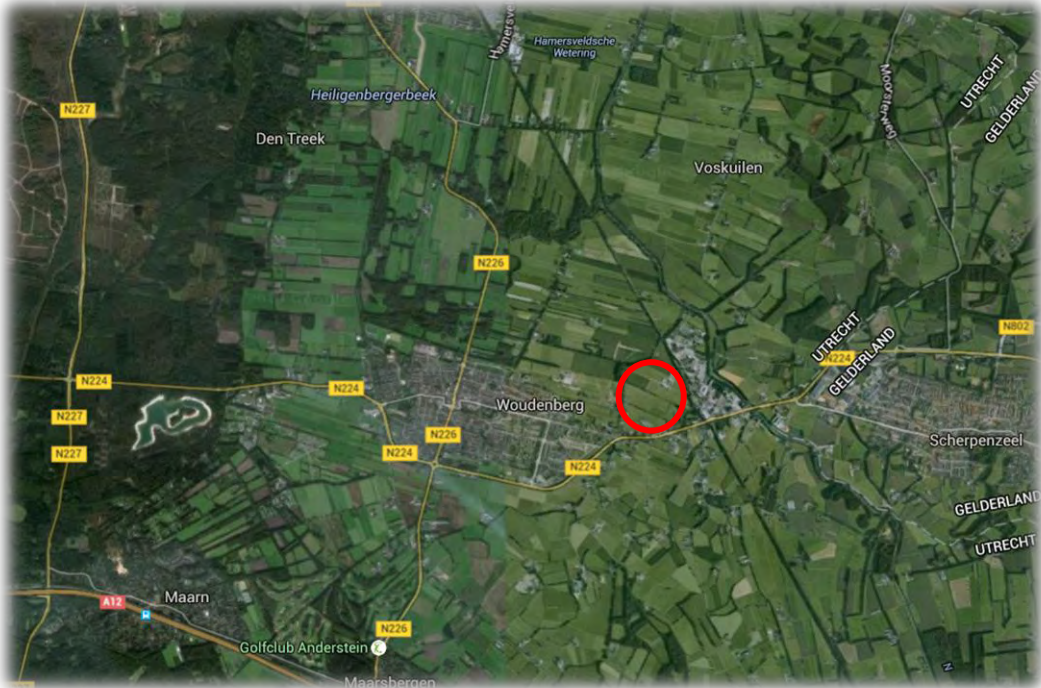
www.minlnv.nl

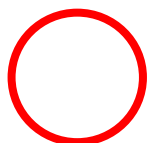
www.waarneming.nl

www.telmeel.nl

www.natuurkalender.nl

Bijlage 4 Kaart regionale ligging

 = Locatie plangebied

Bijlage 5 **Foto's van deelgebies Spoorlaan**

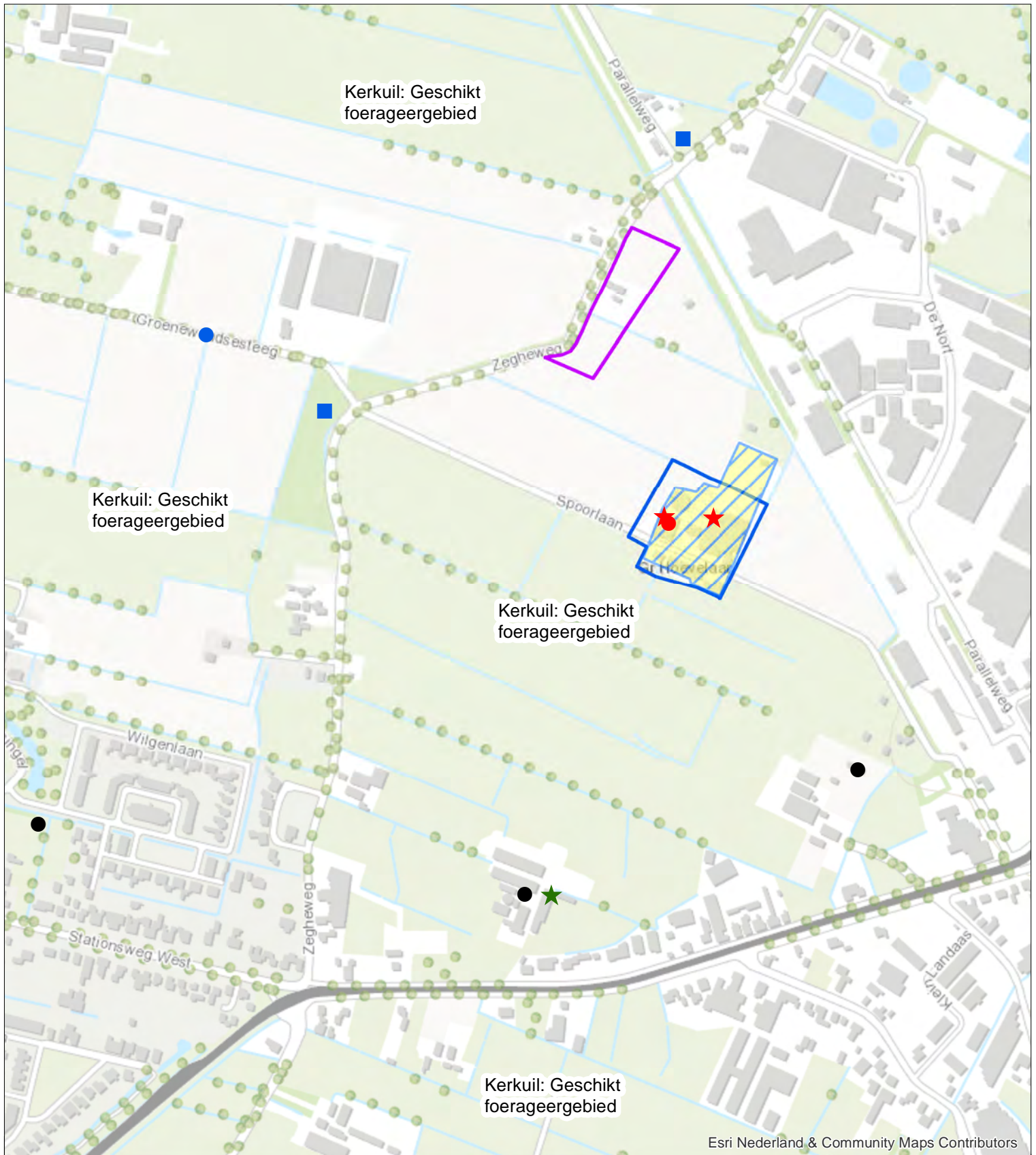

Bijlage 6 **Foto's van deelgebied Zegheweg 30**

Bijlage 7 Resultaten

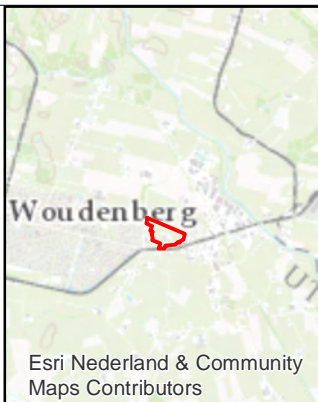

Esri Nederland & Community Maps Contributors

Resultaat onderzoek

Legenda

- Spoorlaan 9
- Zegheweg 30
- Kerkuil, Incidentele verblijfplaats, (LievenceCSO 2016)
- Kerkuil, Vaste verblijfplaats, (LievenceCSO 2016)
- Steenuil, Losse waarneming, (LievenceCSO 2016)
- Steenuil, Vaste verblijfplaats, (LievenceCSO 2016)
- Steenuil, Voormalige verblijfplaats, (Gemeente Woudenberg)
- Bosuil, Losse waarneming, (LievenceCSO 2016)
- Kerkuil: Foerageergebied (essentieel)
- Steenuil: Foerageergebied (essentieel)

Project
15M1255: Milieu onderzoeken Woudenberg Hoevelaar fase 1

Oprachtgever
Gemeente Woudenberg

Kaartnr.	Datum	Versie	Auteur	Akkoord
n.v.t.	mei 2016	v1	A. van de Craats	L. Sluiter

0 80 160 Meter Schaal 1:6000 (A3)